International Journal of Turkish Education and Training
Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Dergisi
Sayı/Volume: 1
Yıl/Years 1
ISSN:

Çağdaş Çocuk Edebiyatı Yazarı Ayşe Yamaç İle Söyleşi
Conversation with Contemporary Children's Literature Writer Ayse Yamac

Halil Kuru [1]

Çocuk ve çocukluk kavramı son birkaç yüzyılda anlam değişikliğine uğramıştır. Geçmiş dönemlerde çocuk "küçük yetişkin" olarak görülmekte, çocukluk da kendine özgü bir dönem olarak görülmemekteydi. Ancak zaman içerisinde eğitim-öğretimin ilerlemesi, sağlıklı ve bilgili toplumlar yetiştirme düşüncesinin oluşması ile bütün dikkatler "çocuk" üzerinde yoğunlaşmıştır.

Çocuk anlayışında en önemli değişim, Avrupa'da 16. ve 17. yüzyıllarda ortaya çıkmıştır. Bu döneme kadar çocuk yetişkinlerden ayrı bir varlık olarak kabul edilmiyor, gelişimini tamamlayamamış bir insan olarak görülüyordu. Ancak toplumsal gelişmeler, bilinçlenme ve eğitim seviyesinin artması gibi nedenler çocuğun ve çocukluğun keşfine, insanların bu konu üzerine eğilmesine fırsat sağlamıştır. Bu da çocuklar için uzmanlaşma alanlarını beraberinde getirmiştir. Çocuk hekimliği, çocuk mahkemeleri, çocuk edebiyatı vb. kavramlar böyle ortaya çıkmıştır (Yakar, 2007: 1).

İnsan ömrünün genellikle 2-14 yaşları arasında geçen gelişme dönemine "çocukluk çağı" adı verilir. Çocuğun gelişim sürecini etkileyen ve ona estetik zevk kazandıran en önemli unsurlardan biri, dil ve edebiyattır. Bunun için çocukların estetik değeri olan, nitelikli metin ve eserlerle karşı karşıya gelmesi gerekmektedir. Bu bağlamda "çocuk edebiyatı" kavramının açıklanması gerekmektedir. (Keklik, 2014)

Oğuzkan'a göre (2001: 3), çocuk edebiyatı çocukluk çağında bulunan kimselerin hayal, duygu ve düşüncelerine yönelik sözlü ve yazılı bütün eserleri kapsar. Şirin'e (2007: 16) göre ise, çocuk edebiyatı, temel kaynağı çocuk ve

[1] MEB, Türkçe Öğretmeni. e-mail: halilkuruoglu@gmail.com

çocukluk olan; çocuğun algı, ilgi, dikkat, duygu, düşünce ve hayâl dünyasına uygun; çocuk bakışını ve çocuk gerçekliğini yansıtan; ölçüde, dilde, düşüncede ve tiplerde çocuğa göre içeriği yalın biçimde ve içtenlikle gerçekleştiren; çocuğa okuma alışkanlığı kazandırması yanında edebiyat, sanat ve estetik yönden gelişmesine katkı sağlayan, çocuğu duyarlı biçimde yetişkinliğe hazırlayan bir geçiş dönemi edebiyatıdır.

Çocuk edebiyatı eserleri, çocukların yazdığı ürünler olmayıp, sanatçı, şair ve yazarların kaleme aldığı eserlerdir. Çocuk edebiyatı bir geçiş edebiyatıdır. Günümüzde kabul görmüş olan ve bünyesinde nicel olarak birçok yazar ve şair barındıran bir edebiyattır.

Keklik'e göre (2014) çocuk edebiyatının amacı, çocuğun dil becerilerini geliştirmesine yardımcı olmak, çocuktaki güzellik duygusunu harekete geçirmek, çocuklara estetik zevk kazandırmak, çocuğun hayal gücü gelişimine katkı sağlamak, çocuğun okuma sevgisi ve okuma alışkanlığı kazanmasına katkıda bulunmak, çocukların evrensel ve millî değerleri tanınmasına yardımcı olmak ve çocuğun kültür ve kişilik gelişimine katkı sağlamaktır.

Türk edebiyatında çocuk edebiyatının ortaya çıkışı 19. yüzyılın son çeyreğinde olsa da asıl ilerlemesi Cumhuriyet döneminde olmuştur. Osmanlı döneminde çocukların ilgi, yaş ve beğeni seviyeleri göz önüne alınarak hazırlanan metinlerle, eserlerle karşılaşılmaya Tanzimat Edebiyatı döneminden itibaren başlanılmıştır (Kıbrıs, 2000; Oğuzkan, 1979; Sınar, 2006; Şirin, 2007). Türk edebiyatında çocuk edebiyatı konusu batılılaşmanın etkisiyle gündeme geldiği, çocuk edebiyatıyla ilgili Türk edebiyatındaki ilk ürünlerin Batı edebiyatından yapılan çeviriler olduğu bilinmektedir.

Şirin, (2007: 67) tarihi süreç içerisinde çocuk edebiyatı yazarlarını dört gruba ayırarak şöyle nitelendirmiştir: "Dönemleri ve yayımlanmış kitapları dikkate alarak, farklılıkları açımlayan dört yazar grubundan söz edilebilir: Bir, Ahmet Mithat Efendi'yle başlayan, çeviri ve uyarlama yapan ve kahramanı çocuk olan hikâye ve roman yazarları. İki, Tanzimat'tan itibaren ilk örnekleri veren ve Cumhuriyet döneminden 1990'lı yılların ortalarına kadar etkin olan, ders kitaplarına manzume, eğitici hikâye ve masal yazan didaktik yazıcı'lar. Üç, yetişkin edebiyatında tanınan ve çocuklar için yazmayı da denemiş yazarlar. Dört, 1980 sonrası çocuk dil dizgesi, çocuk gerçekliği ve çocuğa göre, çocuk yaş gruplarını, edebiyata ve sanata öncelik veren anlayışı benimseyen, çocuk ve çocukluğu merkeze alan Türk çocuk kitabı yazarları…"

Alpay (1999: 92) ise Cumhuriyet dönemi çocuk edebiyatının gelişimini şöyle ifade etmektedir: Türk çocuk edebiyatı 1928 harf devriminden sonra

çocuk dergileriyle filizlenmiş, 1960'dan sonra telif kitaplarla beslenmiş, 1980'den sonra yaş gruplarına yönelik bilinçli bir üretime yönelmiştir. Çocuk edebiyatının gelişmesinde birçok yazar ve şairin katkısı bulunmaktadır. Çocuk edebiyatında özellikle 1980 sonrası dönemin önemli olduğu araştırmacılar tarafından vurgulanmıştır.

Türkiye'de çocuk edebiyatı alanıyla ilgili akademik çalışmalar, UNESCO tarafından 1979 yılının "Dünya Çocuk Yılı" olarak ilan edilmesinden sonra artmış olmakla birlikte nitelik ve nicelik açısından henüz istenilen seviyede değildir. Çocuk edebiyatı; dönem, yaş grupları, edebi türler, dil ve üslup, fizikî yapı, resimlemeler, çocuk yayıncılığı, çocuk eğitimi, değer eğitimi, yazar ve şairler vb. açılardan incelenmiş ve tartışılmıştır.

Çağımızın çocuk edebiyatı eserleri ve yazarlarının bilinmesi, araştırılması ve incelenmesi gelişen çocuk edebiyatı alanına katkı sağlaması bakımından büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda çocuk ve gençlik edebiyatının günümüzdeki önemli temsilcilerinden biri olan Ayşe Yamaç ile yapılan bu söyleşinin amacı, çocuk edebiyatı alanına ve çocuk edebiyatı ile ilgili çalışma yapan kişilere bilgi sağlamaktır. Literatürde Yamaç ile ilgili yapılan çalışmanın olmaması, bu söyleşinin önemini de ayrıca ortaya koymaktadır.

Çocuk ve gençlik edebiyatının günümüzdeki önemli temsilcilerinden biri olan Ayşe Yamaç, kendini okumaya ve yazmaya adamış bir yazarımızdır. Yazmış olduğu kitapları, çocuklara bazen macera dolu bir dünya sunmakta, bazen mutlu bir hayal yaşatmakta bazen de sorunlarla dolu dünyamızla baş etmeyi öğretmektedir. Yamaç yazdığı 50'nin üzerinde kitapla insan, çocuk ve gençlik problemlerini çok yönlü görmemize yardımcı olmaktadır. Her geçen yıl yeni kitaplarla çocuk okurlarının karşısına çıkmaya devam eden Yamaç'ın eserleri de oldukça başarılı olan ve ödül alan eserlerdir.

04.02.2016 tarihinde Eskişehir Kent Park'ta çağdaş çocuk edebiyatı yazarı Ayşe Yamaç ile gerçekleştirilen söyleşi yaklaşık iki saat sürmüştür. Söyleşi soruları, çocuk edebiyatı bağlamında 3 uzman görüşü alınarak hazırlanmıştır. Söyleşi süresince Yamaç'a hayatı, yazma serüveni, eserleri ve çocuk edebiyatıyla ilgili 19 soru sorulmuş ve o da samimi bir şekilde bu soruları cevaplamıştır.

1- Sayın Yamaç, öncelikle kendinizi tanıtır mısınız?

1960 Afyon/Emirdağ doğumluyum. İlkokulu ve ortaokulu Emirdağ'da okudum. Kütahya Öğretmen Lisesi'ni kazandım ve yatılı olarak burada üç yıl okudum. Daha sonra Aydın Ortaklar Eğitim Enstitüsünde yatılı iki yıl okudum. Öğretmenlikte ise Diyarbakır ilk görev yerim oldu. Diyarbakır, Samsun, Kars, Afyon, Eskişehir ile çeşitli ilçe ve köylerde 21 yıl öğretmenlik yaptım. Onun dışında da hem öğretmenliğimle hem bu yazarlık etkinlikleriyle Türkiye'de ayağımın değmediği, gezmediğim hiçbir yer kalmadı. Bu süreçte, Anadolu insanımızı yakından tanıyıp da yazmamak mümkün olmadı. Hani Sait Faik'in "Yazmasam çatlayacaktım" dediği gibi ben de yazmasam çatlayacaktım. O kadar olaya tanık oldum ki insanları çok yakından tanıyınca, onların iç dünyalarına da girince, bu gözlemlerimi yazıya aktarmayınca bir şeyler eksik kalacaktı gibime geldi. O yüzden bu eksikliği tamamlamaya çalıştım karınca kararınca. Böylelikle yazmaya başladım.

İlk ödülümü, 9 yaşında kendi yazdığım bir şiirle aldım. Okuma yazmaya başladığım ve ilk renkli masallarla buluştuğum andan itibaren, bütün düşüm bir gün yazar olmak üzerineydi. Okudukça bu masalların bazılarının sonlarını değiştirdim, bazılarının kahramanlarının özelliklerini değiştirdim. Bu olmamış dedim, keşke sonu böyle bitseymiş diye derken derken kendim yazmaya başladım ve bu süreçte kimse de bana yardım etmedi.

Bütün yetmiş milyon insanın doksan milyonu şairdir diye bir söz vardır ya, ben de bu yüzdendir ki hep şiirler yazdım ilk başlarda. 9 yaşında yazdığım ilk şiirimle aldığım ödül, bende itici bir güç oluşturdu ve ondan sonra hiç bırakmadım yazmayı, sürekli yazdım. Ortaokulda, lisede yazdığım öyküler, makaleler sürekli ödül aldı. Okul gazetelerinde, duvar gazetelerinde hep yayınlandı. Okuduğum okulların tamamında hep edebiyat kolu başkanlığı yaptım. Bir de kitap kurduydum, çocukluğumdan beridir sürekli okurum. Hâlâ bugün bile yüz sayfadan az okursam o gün hiç okumamış sayarım kendimi. Zaten okumadan yazılmaz. Anadolu'da bir deyiş vardır "Okumadan âlim, yazmadan muallim olunmaz" diye, ben bunu kendime rehber edindim. Okumayan insanın penceresi dardır, tek pencereden bakar dünyaya. Eğer ülkemizde ve dünyamızda yaşanan bütün olaylara farklı açılardan bakıp değerlendirebilen, soran sorgulayan,

çözüm arayan insan olmak istiyorsak okumaktan başka şansımız yok zaten. Yani kısacası hayatım okumak ve yazmak üzerine kuruludur benim.

Ayşe Yamaç'ın küçük yaşlardan itibaren kitaplarla ilgilenmesi, şiirler, masallar ve romanlar okuması onun ileride yazar olacağının ilk belirtileri olmuştur. Yamaç'ın bu okuma aşkı, hayatta bazı olaylara tanık olmasıyla beraber yazma duygusuna dönüşmüştür. Bu durum da, yazarlığın çok okuma ile gelişen bir davranış olduğunu bizlere göstermektedir.

2- Yazmaya ilk adımınızı nasıl attınız?

Yazmaya ilk olarak dokuz yaşında yazdığım şiirlerle başladım. Daha sonra hiç bırakmadım yazmayı, sürekli yazdım. Önceleri şiir yazıyordum ve daha sonra öyküler yazmaya başladım ve yazdığım öyküleri edebiyat dergilerine, yarışmalara gönderdim. Gönderdiğim her öyküden bir ödül geldi. Hiç biri olumsuz geri dönmedi. Bu ödülleri aldıkça da ben bu işi becerebiliyorum diye düşündüm o zamanlar. Bu durumlar itici güç oldu. Ancak şunun da bilincindeydim ki ödüller insanı yazar yapmaz, yalnızca yazma isteğini körükler. Benim de yazma isteğim körüklendi.

İlk yayınlanan kitabım ise şiir kitabıdır. "Yaşamı Sorgulama" adında yetişkinlere yönelik bir şiir kitabıdır. İkinci yayınlanan kitabım da "Bir Işıktan Bin Işığa" adlı yetişkinlere yönelik bir şiir kitabıdır. Üçüncüsü ise ilk çocuk kitabım olan "Bir Çocuğun Düşleri" adlı masal kitabıdır. Şimdi, neden çocuk kitabı yazdığımdan ve neden çocuk edebiyatına geçtiğimden bahsedeyim. Bu çok önemlidir ve bunu hiçbir yerde yazılı olarak bulamazsınız.

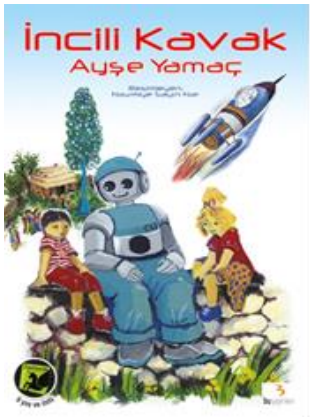
1982-1986 yıllarında, Samsun ilinin Vezirköprü ilçesinin Kızılkese köyünde öğretmenlik yapıyordum. İlçeye 65 km uzaklıkta olan bu köyün yolu, suyu ve elektriği yoktu. Yani yoklukların her türlüsünün olduğu bir yerdeydim. Bu köye tayin edilen ilk bayan öğretmen bendim. Bütün köyün kızları beni görmeye geldi, çok merak ettikleri için. O zamanlar çocukları da çocuk kitaplarıyla tanıştırmak istiyordum; ancak okulda tek bir kitap bile yoktu. Birleştirilmiş sınıf okutuyordum. İlçeye de ayda bir kere gidebiliyorduk ve o da traktörle ve zor şartlar altında. Yani sıkıntıların çokça olduğu bir durum vardı. O yıllarda öğretmenin geliri belli; ancak bir ya da iki kitap alabilirdim çocuklara. Okuldaki tüm çocuklara kitap alma imkânım da yoktu. Çünkü birleştirilmiş sınıfımda 70 öğrencim vardı. Aldığım bir kitabı bir kişi okusa yetmişinci öğrenciye sıra gelinceye kadar üç ay geçecekti. Napayım napayım diye düşünürken her hafta bir öykü yazmaya başladım. Çocuklar okusun diye bu öyküleri okula götürdüm ve çocuklarla beraber bu öyküleri resimlendirdik. Kartondan kapaklar yaptık ve yılsonu geldiğinde bizim elimizde elliden fazla çocuk kitabımız oldu. Tam bir kitaplık dolusu kitabımız oldu. İşte benim yıllar yıllar sonra yazdığım "Bir Çocuğun Düşleri" diye yayınlanan ilk masalımsı çocuk kitabım o yıllarda yazdıklarımdan seçmelerdir. Bu olaydan sonra

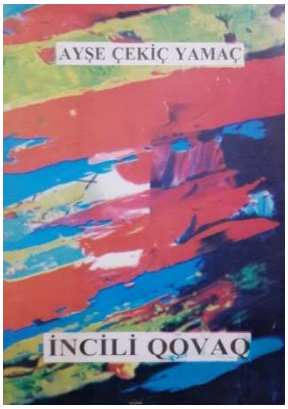
zaten çocuk kitaplarına daha çok yönelmeye başladım ve çocuk edebiyatına ilk ciddi adımımı attım.

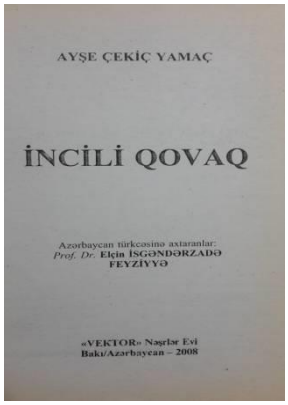
Daha sonra hep yazdım ve dosyalarım ve yazdıklarım birikti. Ancak o zamanlar yayınevlerine nasıl kitap gönderilir, nasıl kitap yayınlatılır hiçbir bilgim yoktu. Daha sonra internetten araştırdım. Nereye göndereyim ben bu dosyaları derken ve tayinimin de Afyon ilinin Emirdağ ilçesine çıkmasıyla Yuva Yayınlarıyla tanıştım. Yuva Yayınlarını aradım ancak kendileri ekonomik zorluk çektiklerini eser yayınlayamayacaklarını belirttiler; ama yine de yazdıklarımı göndermemi ve inceleme yapacaklarını söylediler. Ben de umutsuz şekilde incelemeleri için gönderdim. Tabi ben yine yazmaya devam edip eserlerimi dergilere göndermeye, hatta ödüller almaya devam ettim. Yayınevi de adımı edebiyat dergilerinden duyduklarını belirtti ve beni aradıklarında bu eserleri çok beğendiklerini söylediler ve zorluklarla da olsa eserlerimin sekizini birden yayınlayacaklarını söylediler. Ancak benden bir rica da bulundular. Başka bekleyen yazar arkadaşların olduğunu söylediler. Onların da çağdaş çocuk masallarının olduğunu, sizin ve onların eserlerini aynı bir sette, çağdaş bir çocuk edebiyatı seti şeklinde yayınlayacaklarını söylediler. Ancak benim sekiz kitabım olunca sanki bu set benim tarafımdan oluşturulmuş gibi bir algı oldu ve diğer iki yazarın daha az kitabı olduğu için benim "Kırmızı Araba", "Umut Yolcuları" ve "Sokak Çocuğu" isimli romanlarımı oğullarımın adı Barış Bilen adıyla yayınladılar. Barış büyük oğlumun adı, Bilen ise küçük oğlumun adıdır. Diğer kalan beş öykü de Ayşe Çekiç Yamaç adıyla yayınladı. Bunlar diğer yazarlara haksızlık olmasın diye yapıldı belki ama bu yaşanan durum etik değildi; ancak edebiyat dünyasına girebilmem için bu durumu kabul etmek zorunda kaldım.

Daha sonra Eskişehir'e geldim. Eskişehir Sanat Derneğinde, Öykü Atölyelerinde yazar olmak isteyen arkadaşlara dersler vermeye başladım. Ancak Sanat Derneği ekonomik anlamda sıkıntı yaşıyordu. Benden rica ettiler dosyalarınızı verir misiniz kitaplarınızı buradan yayınlayalım diye. Yuva yayınlarından yayınlanan sekiz kitabımı alıp derneğe teslim ettim ve sekiz kitabımın hepsini Ayşe Çekiç Yamaç adıyla ikinci baskılarını yayınladım. Bu durumu birazda sosyal sorumluluk için yaptım derneğe destek olmak için.

Daha sonra Osman Gazi Üniversitesinde bir sempozyuma katıldım ve Bu Yayınevinin yarışmasını duydum. Fantastik öykü yarışmasına daha önceleri yazmış olduğum demlenmiş ve tarafımca tam olarak hazırlanmış eserimi bu yarışmaya gönderdim. Yarışmada ikincilik ödülü aldım. Bu süreçte Bu Yayınevi benimle bağlantısını koparmadı. Daha sonraki süreçte ise Bu Yayınevinden yayınlanan ilk kitabım da İncili Kavak oldu. Ayrıca İncili Kavak Prof Dr. Elçin İsgenderzade Feyziyye tarafından Azerbaycan diline de çevrildi ve bu durum beni çok mutlu etti tabi.

Yazarlığa ilk olarak 9 yaşında şiirlerle başlayan Yamaç, edebiyat dünyasına "Yaşamı Sorgulama" adlı yetişkinlere yönelik olan şiir kitabıyla girmiştir. Ömrü boyunca hep yazan Yamaç'ın, çocuklar için yazmaya başlaması ise, öğretmen olduğu 1980'li yıllarda olmuştur. Yamaç'ın yayınladığı ilk çocuk edebiyatı eseri ise "Bir Çocuğun Düşleri" adlı masal kitabıdır. Bu kitap, Yamaç'ın öğretmen olduğu yıllarda, kendi sınıfındaki öğrencilerin okuması için yazmış olduğu öykü ve masallardan oluşmuştur. Yayınladığı "İncili Kavak" romanıyla da ödüller alan Yamaç'ın bu eseri, Azerbaycan diline çevrilmiş ve Azerbaycan'da okutulmuştur. Bu durum çağdaş yazarlarımızın eserlerinin, uluslararası alanda gücünü ortaya koyması açısından da önemli bir adımdır.

3- Yazarlığınızın aile içinde yansımaları nasıl oldu? Yazma eyleminiz aile yaşamınızı nasıl etkiledi?

Bu sorunun cevabını çocukluğumdan itibaren anlamak isterim. Ben çocukluğumda günlük tutar ve şiir yazardım. Ablamla kardeşim ise yazdıklarımla alay ederlerdi. Ben ise yazar olacağım derdim ve onlar dalga geçince de ağlardım. Ancak şimdi her ikisi de benimle gurur duyuyorlar. Hatta benim yazar olmamda kendilerinin de katkılarının olduğunu, benim için itici bir güç olduklarını bile dile getiriyorlar.

Aslında yazarlık biraz da fedakârlıktır. Eğer yazarlığı sevmek istiyorsanız yalnızlığı da sevmek zorundasınızdır. Çünkü yazarken yalnız olmak zorundasınızdır. Aslında yazarlık yazarken yalnızlıktır, yaşarken yalnızlık değil. Ama öyle bir toplumda yaşıyoruz ki yazarken yalnızlık yaşarken yalnızlığa dönüşüyor. Çünkü yazmak benim yaşama biçimim oldu, benim ailem oldu. İki çocuk yetiştirdim her ikisi de mühendis oldu. En büyük eserlerim oğullarımdır kitaplarımdan önce. Çocuklarım da şu an benimle gurur duyuyorlar.

Hayatımın daha sonraki süreçlerinde ise yazarlıkla evliliği bir arada yürütemedim ve evliliğime son vermek zorunda kaldım. Benim şu an bütün hayatım ve ailem yazarlık ve kitaplarımdır. Ben kitaplarımı çok seviyorum.

Yazarlığı kendi ailesi gibi gören Yamaç, yazmanın yalnızlık ve büyük fedakârlık gerektirdiğini belirtmektedir. Kitaplarını öz çocukları gibi gören ve

değer veren Yamaç'ın, çocuk edebiyatına ve yazarlığa ne kadar çok önem verdiği de buradan ortaya çıkmaktadır.

4- Yazarlığınızda önemli iz bırakan, kırılma noktası sayılan olaylar var mı? Varsa neler?

Kendimi tanıtırken de dile getirdiğim 1982-1986 yıllarında Samsun ilinin Vezirköprü ilçesinin Kızılkese köyünde öğrencilerle yaşadıklarım benim için önemli bir olaydır. 70 öğrencim için yokluklar içinde, onlara okumaları için öyküler yazmam ve onların da bu öyküleri resimlemeleri beni etkileyen bir olaydır. "Bir Çocuğun Düşleri" diye yayınlanan ilk masalımsı çocuk kitabım o yıllarda yazdıklarımdan seçmelerdir diye söylemiştim. Bu yaşananlardan sonra zaten çocuk kitaplarına daha çok yönelmeye başladım ve çocuk edebiyatına ilk ciddi adımımı attım. Benim çocuk edebiyatı alanında eserler vermemim ilk ışığı belki de bu olaydır.

Ayşe Yamaç, yokluklar içinde bile olsa çocukları önemsemiş ve çocuklara önem vermiştir. Genç nesillerin okuması gerektiğini belirten Yamaç, bu düşüncesini, çocuklara kitaplar yazarak kanıtlamıştır. "Bir Çocuğun Düşleri" isimli yayınlanan eseri de Yamaç'ın yokluklarla dolu yıllarda öğrenciler için yazmış olduğu öykülerden seçmelerdir. Yamaç, bu eseri yayınlamakla çocuk edebiyatına ilk ciddi adımını atmış bulunmaktadır.

5- Çocukluğunuzda en çok etkilendiğiniz yazarlar, kitaplar hangileri?

Ben çocukluğumda en çok annemden etkilendim. Küçükken yaz tatillerinde annemle kilim dokurdum. Annem okuma yazma bilmezdi ama çok iyi bir masal anlatıcısıydı. Beraber kilim dokurken bana masallar anlatırdı. Ağıt ederdi, türküler söylerdi ve kendi yaşamından anılar anlatırdı. Ben annemden o kadar çok etkilenmişim ki şimdi yazdıkça anlıyorum ondan ne kadar çok etkilendiğimi. Ayrıca bizim çocukluğumuzda kitap açısından çok fazla kitap seçeneğimiz de yoktu. Bin Bir Gece Masalları, Klasik Dünya Masalları, Jule Vern'in Denizler Altında Yirmi Bin Fersah, Aya Seyahat, Dünyanın Merkezine Yolculuk kitapları ve bir de Kemalettin Tuğcu'nun çarşaf ıslata ıslata ağlayarak okuduğumuz kitaplarıydı genel olarak okuduklarım.

Belki de benim en büyük şansım benden on yaş büyük olan ağabeyimin öğretmen olmasıydı. Çünkü öğretmen olan ağabeyimin zengin bir kitaplığı vardı. Oradan kitapları alır okurdum. Ortaokulu bitirdiğimde de bütün dünya klasiklerini okumuş oldum. Dediğim gibi ancak ortaokulda kitaplara ulaşma imkânım oldu. Bu yüzden kendimi biraz şanslı hissediyorum.

Etkilendiğim en önemli yazar ise Yaşar Kemal'dir. İlk gençlik dönemimde Yaşar Kemal'in bütün kitapları beni etkilemiştir. Yuvasına buğday taşıyan bir karıncanın hareketini otuz sayfa anlatır ya Yaşar Kemal, işte bu betimlemeler benim çok hoşuma gitmiştir ve beni etkilemiştir. Yaşar Kemal ile de tanışmışlığım vardır. Kendisiyle

söyleşi yaptım ve edebiyat dergilerinde yayınlattım. Bu söyleşi de Yaşar Kemal'e yazmış olduğum "Ali'nin Öyküsü" adlı eserimi armağan ettim ve kendisi daha sonra beni aradı ve "çocuk ölürsem gözüm arkada gitmeyecek kalemimi sana bırakıyorum" dedi. Bu sözler de beni ayrıca mutlu etti ve gurur verdi.

Çocukluğunda annesinin türkülerinden, ağıtlarından, masallarından ve anılarından hep bir şeyler öğrenen Yamaç, bu birikimini yıllar sonra yazarlıkla taçlandırmıştır. Ayşe Yamaç, edebiyat dünyasından da en çok Yaşar Kemal'den etkilenmiştir. Ayrıca Yaşar Kemal'in, Yamaç için dile getirmiş olduğu, "*çocuk ölürsem gözüm arkada gitmeyecek kalemimi sana bırakıyorum"* sözleri de Yamaç'ın ne kadar önemli bir yazar olduğunu bizlere göstermektedir.

6- Yazar olarak roman türüne ağırlık veriyorsunuz. Sizce roman nedir?

Roman yaşamın kendisidir, insanın kendisidir. Roman, insan ve yaşamın özüdür. Ben romanlarımı yazarken bu özü harmanlıyorum. Romanlarımda toplumdaki sorunları ve gerçekleri işliyorum. İnsan yaşamındaki gerçekler kitaplarımın konusudur. Ancak ben hangi yaşa göre yazıyorsam o çocuğun seviyesine uygun şekilde romanlarımı oluşturuyorum. O yaşın özelliklerine uygun şekilde, çocuğun algısına göre romanlarımı yazıyorum. Anlatılmak istenen olayın özü her kitabımda aynıdır; ancak seviyeye göre bu durumu farklı şekilde anlatılırım çocuğa. Bu bağlamda diyeceğim şudur ki, ne anlattığımız kadar nasıl anlattığımız da önemlidir roman için.

Ayşe Yamaç, romanı yaşamın kendisine benzetmektedir. Yaşamdaki olayları romanlarına yansıtan Yamaç, bunu yaparken de çocukların seviyesini düşünmeyi ihmal etmemiştir. Yamaç, romanlardaki konular kadar bu konuların nasıl dile getirildiğinin de önemli olduğunu vurgulamıştır.

7- Roman ve öykülerinizde esin kaynağınız nelerdir?

Ben çok iyi bir gözlemciyimdir. Romanlarımda ve öykülerimde esin kaynağım insanlardır. Çarşıda, pazarda, sokakta, yürüyüşte her insanı incelerim, onların yüzlerine bakarım, davranışlarına bakarım. Pazarda pazarcıyı gözlemlerim, okulda öğrencilerimi incelerim. Ağlayan bir çocuk bile benim için bir esin kaynağıdır. Hatta şu an bu söyleşiyi yapan sen bile benim bir romanımın esin kaynağı olabilirsin.

Gençlik ve çocuk romanlarımın büyük çoğunluğunun çıkış noktası gerçekliktir. Bir olaya tanık olmuşumdur. Ben bu olayı kendime göre değiştirip, yorumlayıp yazarım. Ama hiçbir zaman yaşanan gerçeklikle kitaptaki gerçeklik aynı olmaz; çünkü yazarın duyguları, düşünceleri, dünya görüşü, sözcükler ve yazarın yaşadıkları bambaşka bir gerçekliği ortaya çıkarır. Bu yüzden hayattaki gerçekler, benim en önemli esin kaynağım olmaktadır.

Ayşe Yamaç, yazmak için çok iyi bir gözlemci olmanın gerekli olduğunu, en ufak bir olaydan bile esinlenmelerin meydana gelebileceğini belirtmiştir. Çarşıda, pazarda, sokakta veya herhangi bir yerde bile gözlem yapılması gerektiğini belirten Yamaç, bu gözlemlerini eserlerine başarıyla yansıtmıştır.

Yamaç, gençlik ve çocuk romanlarının konularını da gerçek yaşamdan seçmiştir. Ancak bu gerçekliği eserlerine yansıtırken yorumlama gücünü de kullanan Yamaç, eserlerini kendi süzgecinden geçirerek oluşturmakta ve okurlarına sunmaktadır.

8- Eserlerinizi oluştururken nasıl bir çalışma sistemi izliyorsunuz ve eserinizi ne kadar süre içinde yazıyorsunuz? Hangi aşamalardan sonra o emeğinizi kitaplaşmış olarak görüyorsunuz?

Hangi olayın romanını yazacağımı düşünmem; çünkü benim sürekli yazmış olduğum bir kitap vardır. Hiçbir zaman bugün ne yazacağım diye düşünmem ben. Mutlaka başka bir kitabım vardır bilgisayarımda. Ama bir olay diyelim ki beni çok etkiledi ve onun romanını yazmayı düşündüm, günlerce o olay kafamda dolaşır durur. Kurguyu oturtmaya çalışırım ve plan yaparım. Kişilerin özelliklerini belirlerim.

Ben bir romana başladığımda ise ilk cümle ile son cümleyi yazarım önce. Daha sonra ilk ile sonun arasını doldururum. Tabi her zaman bu böyle olmayabilir. Ayrıca ben birkaç kitap üzerinde aynı anda çalışırım. Bir kitabı yazmaya başladığımda ve bitirdiğimde o kitabı kenara demlenmeye bırakırım. Tıpkı bir çayın demlenmesi gibi o kitap bekler uzun bir süre ve ben diğer kitabımı yazmaya başlarım. Birkaç ay geçtikten sonra demlenmeye bıraktığım kitaba tekrar geri dönerim. En baştan kitabı tekrar okurum. Cümle yanlışları var mı, noktalama yanlışları var mı, anlatım bozukluğu var mı tek tek kontrol ederim. Olayların arasında ki bağlantıları incelerim ve tekrar demlenmeye bırakırım. Bu belki elli kez, yüz kez olabilir. Her seferinde düzeltilecek bir şey bulurum ve genelde hazır olan kitaptan eksiltmeler yaparım. İlk anda yazdığım kitaptan demlenme sürecinde yüz sayfa çıkmış demektir bazen. Arttırmak kolaydır ama eksiltmek zordur. Kimse kolay kolay kıyıp da eksiltemez eserinde yazılanları. Herkes der ki "Roman fazlalıkları kaldırır" ama benim için bu böyle değildir. Benim gözümde hiçbir edebi tür fazlalıkları kaldırmaz.

Demlenen ve kontrol edilip biten kitabımı hemen yayınlatmam. Onu bir kenarı tekrar bırakırım. Tam bir yıl sonra o kitabı tekrar açar okurum. Eğer okuduğum kitap içime siniyorsa ve beğendiysem o kitabı yayınlatırım. Benim yazıp bitirdiğim halde kendim beğenmediğim diye bilgisayardan sildiğim en az dört beş romanım olmuştur. Çünkü beğenmediğim içime sinmeyen hiçbir eserimin okurlara ulaşmasını istemem.

Ayşe Yamaç'ın eserlerini yazarken planlı ve sistemli bir şekilde hareket ettiği görülmektedir. Önce kurguyu oluşturup daha sonra da ilk cümle ile son

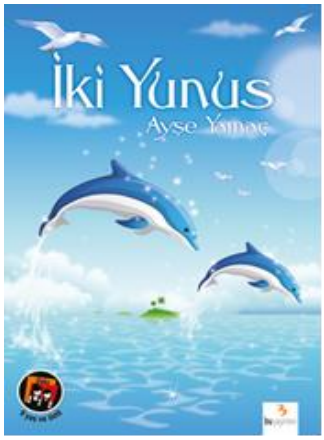
cümleyi yazan Yamaç, bir sonraki aşamada da eserin ilk cümleleri ile son cümleleri arasını doldurmaktadır. Eseri bu aşamalardan sonra hemen yayınlatmayan Yamaç, eserlerini demlenme sürecine bırakmaktadır. Bu bağlamda Yamaç için, eserlerini oluştururken çok titiz davrandığı söylenebilir.

9- Çocuklar için yazdığınız romanlarınızda karakterleri nasıl oluşturuyorsunuz? Karakter oluşturmak önemli mi?

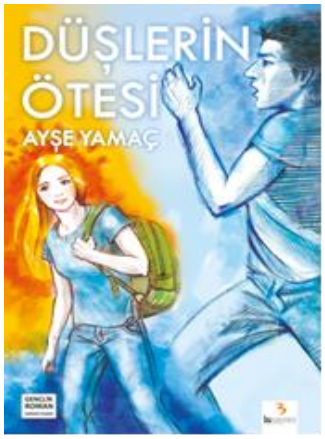
Karakter oluşturmak benim için çok önemlidir. Romanın ana konusu olaysa, yani bir ağaç gibi romanda olay kök ise, karakterler de gövde ve dallardır. Eğer ben karakterleri olayın içine düzgünce yerleştiremezsem başarılı bir roman kurgusu ortaya çıkaramamışım demektir. Önce bir plan yaparım, bir olayı ve karakterleri aylarca dolaştırırım aklımda ve daha sonra romana dönüştürürüm. Tabi yazıya geçirmeden önce sistemli bir şekilde karakterlerin göz renginden davranışlarına kadar karakterlerin özelliklerini sıralarım ve not tutarım. Tabi bunları kısa kısa yaparım.

Karakterler, çocuklar için birer örnektir. Çocuklar, iyi karakterleri kendileriyle özdeşleştirebilirler. Tabi kötü karakterleri de kendileriyle özdeşleştirmemeleri için onları iyi yönlere yönlendirmeye çalışırım. Tabi bunları açık açık yapmam. Benim mesaj kaygım yoktur. İsterim ki çocuklar benim vermek istediklerimi satır aralarında kendileri bulsunlar. Verilmek istenen değerleri karakterler aracılığıyla örtük olarak çocuğa vermek isterim.

Yamaç, romanın konusunu bir ağaç köküne, karakterleri de ağacın dallarına ve gövdesine benzetmektedir. Bu benzetme gösteriyor ki romanda konu kadar, karakterler de okuyucu için çok önemlidir. Karakterler ile çocuklara örtük olarak model olmayı amaçlayan Yamaç, karakterleri birer rol model olarak karşımıza çıkarmaktadır.

10- Yazarlar ve şairler 1950, 1980 ve 1990 kuşağı gibi türlü bölümlerle adlandırılıyorlar. Siz hangi kuşaktasınız? Kuşağınızın özellikleri nelerdir?

Ben çok iyi bir okur olduğumu söylemiştim. Bütün edebi kuşakları inceledim ve okudum. Ben kendi kuşağımın yazarıyım. Kendimi illa belli bir kuşağın içine sokmak istemem. Türk çocuk edebiyatı açısından bakacak olursak Türkiye'de çocuk edebiyatı 1980'den sonra gelişme göstermiştir. O yıllara kadar kimse çocuk edebiyatını, edebiyat olarak görmüyordu. Çocuğa göre edebiyat mı olur deniliyordu. Çocuk edebiyatı olmaz, çocuğa göre kitap olur diye bir düşünce hâkimdi. Oysaki kitap kavramıyla edebiyat kavramı bütünleşirse bir anlam kazanır. Yoksa her yazılan kitap edebiyat ürünü değildir ki. Ben bu söylentilere bakıp da çocuk edebiyatı yoktur çocuğa göre kitap vardır diyemem. Hatta Yaşar Kemal ile söyleşimizde o da aynı şeyi söylemişti. "Çocuk edebiyatı mı olur, çocuğa göre kitap vardır" demişti. Ben de buna karşı çıkmıştım.

Ancak 1980'den sonra çocuk edebiyatı yavaş yavaş kabul edilmeye başlandı. Çünkü çocuğun bir birey olduğunu kabul etmeye başladılar. Önceden insanın küçültülmüş bir kopyası olarak görüyorlardı çocuğu. Onun için büyük kitapları biraz küçültürsek, çocuğa göre yaparsak işte bu da çocuk kitabı olur diye yanlış bir algı vardı önceden. Çocuğu birey olarak kabul ediyorsak, çocuk edebiyatının varlığını da kabul etmek zorundayız. Bunu Avrupa kabul edeli yüz yıl oldu. Bizde daha bu durum yirmi beş yıldır kabul görüyor. O yüzden diyorum ki ben kendi kuşağımın yazarıyım. Yani benden önceki kuşaklarda 1980'den önceki kuşaklarda çocuk edebiyatının varlığı kabul edilmiyordu ki ben nasıl bu kuşakların içerisinde yer alabileyim. Bu yüzden ben kendi kuşağımın çocuk edebiyatı yazarıyımdır.

Özellikler açısından bakacak olursak farklı bir çizgim vardır benim, kimseye benzemek istemem. Ben, kendim gibi olmak isterim. Yani kendi kuşağımın özelliklerini kendim yaratırım ve belirlerim ben. Eserlerim ve sanat görüşüm kuşağımın özellikleridir bu yüzden. Ayrıca günümüzde sorun odaklı çocuk edebiyatı eseri veren pek yazar olmadığı için ben diğerlerinden ayrılıyorum ve kendi çizgimde ilerliyorum. Şu an da çocuk edebiyatına eser veren iki yüz kadar yazar arkadaşım var. Hepsinin de çizgisi farklıdır. Zaten olması gereken de budur.

Kimseye benzemek istemediğini belirten Yamaç, kendi kuşağının yazarı olmaya çalışmakta ve kendi çizgisinde ilerlemektedir. Daha çok sorun odaklı çocuk kitapları yazan Yamaç, çocuk kitaplarında oyun ve eğlence dışındaki konulara da değinilmesi gerektiğini, çocuğa yaşamın gerçeklerinin biraz olsun öğretilmesinin önemli olduğunu vurgulamaktadır.

11- Eseriniz yayınlanıp kitap olduğunda, neler hissediyorsunuz?

İlk şiir kitabım Ankara'da Gündoğan Yayınları tarafından yayınlanıp bana gönderildiğinde bunlar benim mi dedim, bunları ben mi yazdım dedim kendi kendime. İki oğlum dışında bir çocuğum daha olmuş gibi hissettim. Kitaplarımı çocuğum gibi severim bu yüzden. Şimdi her yeni bir kitabım yayınlandığında yeni bir çocuğum olmuş

gibi sevinirim. Bu yüzden eserlerim için bazen sorarlar hangi kitabınızı çok seviyorsunuz diye. Ben de diyorum ki bir anne çocuklarını nasıl ayıramıyorsa ben de kitaplarımı tıpkı bir çocuk gibi ayıramıyorum ve hepsini aynı düzeyde seviyorum.

Yamaç'ın yazmış olduğu ilk şiir kitabı, Gündoğan Yayınları tarafından yayınlanmıştır. Eserlerini çocukları gibi gören Yamaç, eserlerine çok değer vermektedir. Bu durum da Yamaç'ın kitaplara olan sevgisinde ne kadar samimi olduğunu bizlere göstermektedir.

12- Çocuk edebiyatı alanında eserler yazıyorsunuz. Sizce çocuk edebiyatının özellikleri nelerdir?

Çocuk edebiyatı, çocuğu temel alan, çocuğu birey olarak gören, çocuğun ilgi, istek ve gereksinimlerini temel alan bir edebiyat türüdür. Sadece oyun ve eğlence amaçlı kitaplar çocuk edebiyatı ürünü sayılabilir mi tartışılır. Çocuk demek, oyun demektir elbette bunu inkâr edemeyiz; ama çocuğun oyun isteğini doyururken, serüven arzusunu beslerken onu var olan toplumdan soyutlamamak, onu bütün sorunlardan arınmış bir varlık haline getirmemek gerekir. Çocukta bir takım sorunlar ve sıkıntılar yaşabilmektedir. Bu yüzden sorunlarda, çocuk edebiyatının konusu olmalıdır. Aslında yaşamda çocuğu ilgilendiren ne varsa çocuğa görelik ilkesi altında çocuk edebiyatının konusu olabilmelidir.

Çocuğa görelik ilkesi, yani yaş kavramı ise çok farklıdır, tartışmalıdır ve değişkendir. Araştırmacılar ve uzmanlar genel yaş aralığını kentlerde yaşayan çocukların durumlarına göre belirlerler. Ama bizim ülkemizde bu çocuğa görelik neye göre çocuğa görelik olmalıdır tartışılır. Sürekli okuyan çocuklara görelik mi, kitap yüzü görmemiş çocuğa görelik mi, işçi çocuğuna görelik mi, zengin çocuğuna görelik mi sorgulanmalıdır. Kitapların hangi çocuğa göre olacağı kültürden kültüre, ekonomik durumdan aile yaşantısına göre değişebilir. O yüzden ben yaş sınırını keskin bir şekilde ayıramam. Bunu belirlemek çocuğu tanıyan aileye ve öğretmene düşmektedir.

Ayşe Yamaç'a göre çocuk edebiyatı, çocuğu temel alan, çocuğu birey olarak gören, çocuğun ilgi, istek ve gereksinimlerini temel alan bir edebiyat türüdür. Ayrıca çocuk edebiyatı alanında çocuklara yaş sınırlandırılmasının yapılmasının güç olduğunu da dile getiren Yamaç, eserlerin hangi çocuğun yaşına uygun olduğunu aile veya öğretmenlere bırakılması gerektiğini de vurgulamaktadır.

13- Sizce çocuk kitaplarındaki iç ve dış resimler ne kadar önemli?

Resimler de metinler kadar önemlidir. Bu yüzden kitaplarım için ressam seçimi benim için çok önemlidir. Romanlarım ve öykülerim için yayınevi tarafından hazırlatılan resimler önce benim onayıma sunulur, ben uygun görürsem bu resimler eserlerime basılır.

Çocuk duyduğunun % 20'sine, gördüğünün % 80'nine inanır. Eğer güzel bir kitap, güzel bir resimle tamamlanıyorsa o çocuk o kitabı gerçekten sever. Çünkü resimlere bakarak bile çocuk öyküler üretebilir, hayallere dalabilir ve anlatım gücünü geliştirebilir. İşte böyle özellikte olan bir kitap başlı başına bir kitaptır.

Romanlarında metinler kadar resimlere de önem veren Yamaç, eserlerindeki resimleri titizlikle ve özenle seçmektedir. Çocukların resimlere de dikkat ettiğini belirten Yamaç, iyi bir romanın metin ve resimle beraber düşünülmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca Yamaç'a göre, metinle alakalı resimler, çocukların hayal dünyasını, duygu ve düşüncelerini geliştirmesi açısından da önemlidir. Bu bağlamda değerlendirmek gerekirse, Yamaç yazı kadar görselliğe de önem verip eserlerini oluşturmaktadır.

14- Okurunuz olan çocuklardan geri bildirim alıyor musunuz? Neler söylüyorlar?

Evet, geri bildirim alıyorum. Mektuplar yazıyorlar bana. Söyleşilerde güzel güzel sohbetler ediyorlar benimle. Genellikle kitaplarımın onları nasıl etkilediğini anlatıyorlar. Kendilerini eserlerimdeki karakterlerin yerine koyduklarını bazen üzüldüklerini bazen sevindiklerini, mutlu olduklarını dile getiriyorlar. Yani benim yazma aşkımı körükleyen okurlarımın bana olan sevgisi ve ilgisidir. Belki bir yerde bırakırdım, yorulurdum, yeter derdim; ama bu dönütler ve ilgi yazma isteğimi arttırıyor, devam etmemi sağlıyor.

Mektup ve söyleşilerde çocuklardan geri bildirim alan Yamaç, bu durumdan memnun olmaktadır. Çocukların olumlu ve samimi dönütleri, Yamaç'ın yazma aşkını daha da körüklemektedir.

15- Yazarlık yetenek işi midir, yoksa çalışma, gayret ve eğitim işi midir?

Yazarlık gayret ve çalışma işidir. Yazarlıkta çok kısıtlı bir şekilde yeteneğin önemi vardır. En önemli olan çok iyi bir okur olmak, iyi bir gözlemci olmak ve disiplinli çalışmaktır. Bir insan çok yetenekli olabilir; ama önemli olan bu yeteneği çalışma ve gayret ile ortaya çıkarmaktır. Eğer çalışılmazsa, gayret edilmezse o yetenek körelir gider. Bu yüzden disiplinli çalışmak, iyi bir okur olmak ve iyi bir gözlemci olmak yazarlık için çok önemlidir.

Yamaç'a göre yazarlık gayret, çalışma ve çok okuma ile başarılı olunabilecek bir alandır. Bu aşamada yeteneğin çok az bir miktarda etkili olduğunu belirten Yamaç, yeteneğin çalışma ve gayretle ortaya çıkarılması gerektiğini dile getirmektedir.

16- Roman ve öykü yazmaya başlamış yazar adaylarına önerileriniz nelerdir?

Onlara söylediğim tek şey öncelikle çok iyi bir okur olmaları gerekir. Daha sonra günlük tutmalıdırlar. Çünkü günlük tutmak yazarlığa atılan ilk adımdır. Ayrıca disiplinli çalışmak da lazımdır. Yani her gün mutlaka kötü de olsa birkaç cümle yazılmalıdır. Yazar adayları yazdıklarını ilk zamanlar beğenmeyebilirler, vazgeçmeye kalkabilirler. Asla vazgeçmesinler çünkü yazmak, yazdıkça güzelleştirilen bir eylem bir edimdir.

Ayrıca yazar olmak isteyen insan basit bir yağmur yağışında bile gözlem gücünü kullanabilmelidir. Yağmurdaki damlaları, ağaç yaprağından süzülen damlayı, damlanın yanındaki tırtılı ve o anı çok iyi gözlemlemelidir. Bu yüzden iyi bir gözlem gücüne ihtiyaçları da vardır.

Ayşe Yamaç yazar adaylarına iyi bir gözlemci olmaları, çok okumaları ve sistemli çalışmaları gerektiğini dile getirmektedir. Hayatın her anının bir esin kaynağı olabileceğini de söyleyen Yamaç, yazar adaylarına hatalı ve eksik de olsa sürekli yazmaları ve kendilerini durmadan geliştirmeleri gerektiğini vurgulamaktadır.

17- Çağdaşınız olan çocuk edebiyatı yazarlarından kimleri beğeniyorsunuz?

Bu soruya pek cevap vermek istemem; çünkü hemen hemen bütün çağdaş çocuk edebiyatı yazarlarını tanırım ve yakın arkadaşlarımdır. Ama yine de belirtmek isterim ki Hamdullah Köseoğlu'nun kalemini çok severim. Edebî dili çok iyidir. Mehmet Güler'i severim onun da kalemi çok iyidir. Mehmet Güler ile ilgili yazılar da yazmışımdır zaten. Mustafa Tuncel vardır belki adını siz de duymamış olabilirsiniz. İki ya da üç

kitabı vardır belki ama muhteşem bir kalemi vardır. Mustafa Tuncel'in "At Burcu" ve "Elveda Kumru" eserleri muhteşem eserlerdir. Yani genel olarak çoğu çağdaş yazarları beğenirim ve severim. Bu da gösteriyor ki çocuk edebiyatımız iyi yönde ilerlemekte.

Yamaç, Mehmet Güler'in, Hamdullah Köseoğlu'nun ve Mustafa Tuncel'in kalemini beğendiğini dile getirmektedir. Ayrıca tüm yazarların iyi ve doğru yolda ilerlediğini, çocuk edebiyatımızın da geliştiğini vurgulamaktadır.

18-Başka bir gözle ve kişilikle Ayşe Yamaç'ın kitaplarını okuduğunuzda nasıl bir yorum yaparsınız?

Kendi kendime tarafsız olmam zor. Bu sorunun cevabını okurlarımın vermesi gerekir. Ama çok çalışan ve gayret eden Ayşe Yamaç'ı severdim ben. Eserlerini ilgiyle okurdum. Ancak şunu da belirtmek isterim Ayşe Yamaç daha yolun başında. Daha yazılması gereken çok kitabı var önünde. Bu işin sonu yoktur. Ayşe Yamaç merdivenin daha ilk basamağındadır. Ayrıca şunu da belirtmek isterim ki, benim annem öldüğünde tezgâhta dokuduğu kilim yarım kalmıştı ve komşuları o kilimi tamamlamıştı. Ben de öldüğümde sanıyorum ki birçok tamamlanmayı bekleyen kitabım yarım kalacak. Çünkü daha çok başındayım yazarlığın ve hep yazacağım.

Yamaç kendisini ve kitaplarını bir başkasının gözünden değerlendiğinde nesnel olamayacağını söylemektedir. Ancak yine de kendi eserlerini beğendiğini belirten Yamaç, mütevazı tavrıyla daha yolun başında olduğunu da vurgulamaktadır.

19-Okurlarınız için bir iletiniz var mı?

İyi bir okur, iyi bir insan olur. Bu yüzden iyi bir okur olsunlar okurlarım. Okumak yaşama bakmanın temelidir. Kendini çocukluktan itibaren yetiştiren insan, yaşama farklı pencerelerden bakar. Sorar, sorgular, kendine daha çok seçenek bulur hayatta. Okuyan insanın penceresi geniştir. Yani her şeyin temelinde okumak ve eğitim yatar. Ünlü bir düşünürün bir sözü vardır: "Mürekkebin akmadığı yerden akıyor kan." Bu söz çok önemlidir benim için. Eğitimin olduğu yerde savaş yoktur huzur ve mutluluk vardır. O yüzden şiir, roman, öykü, masal bol bol okunsun hiç bitmesin okuma aşkı.

Ayrıca büyük bir onurla belirtmek isterim ki seni tanıdığım için çok mutlu oldum. Şimdiye kadar aklıma bile gelmedi Ayşe Yamaç için bir tez çalışmasının yapılacağı ya da yapılması gerektiği. Bunu aklıma sen getirdin. Gülten Dayıoğlu ve Muzaffer İzgü'den bu tarafa geçip de günümüz, çağdaş çocuk edebiyatı yazarlarını araştırma gereği duyduğun için bu adımı attığın için sana çok teşekkür ederim ve seni kutluyorum.

Yapılan söyleşi açısından genel bir değerlendirme yapacak olursak; çağdaş çocuk edebiyatı yazarı olan ve kendisine özgü çizgisinde ilerleyen Ayşe Yamaç'ın, okumaya ve yazmaya çok önem verdiği, kendisini her zaman yazmaya adadığı, yazarlığın kendisinin ailesi gibi olduğu ve gücünün yettiği yere kadar yazacağı sonuçlarına ulaşılmaktadır. Gençlere ve çocuklara sürekli okumaları gerektiğini haykıran Ayşe Yamaç, toplumun okuyarak ve eğitim sayesinde ayakta kalacağını belirtmektedir.

50'den fazla kitap yazan ve birçok ödül kazanan Yamaç, çocuk edebiyatı eserlerinde de hem çocukları mutlu etmeyi amaçlamış hem de toplumsal sorunları işlemiştir. Çocukları toplumdan soyutlamanın yanlış olduğunu belirten Yamaç, çocuğa uygun bir dille ve örtük olarak toplum sorunlarıyla baş etmeyi öğretmektedir.

Kitaplarında resimlere ve imlâya da ayrı bir önem veren Yamaç, eserlerinde sıklıkla deyim ve kalıplaşmış sözler kullandığını da söylemektedir. Deyimler ve kalıplaşmış sözler çocukların kültürel ve dilsel anlamda gelişimlerine yardımcı olmakta, çocukların Türkçe eğitimine de ayrıca katkı sağlamaktadır.

Çağdaş çocuk edebiyatı yazarı Yamaç, günümüzde çocuk romanlarında her konunun işlenebileceğini dile getirmekte; ancak toplumsal sorunların ve sosyal hayattaki problemlerin daha az konu olarak işlenmesinden yakınmaktadır. Bu sebeple Yamaç, eserlerinde ağırlıklı olarak toplumsal sorunları işlemektedir.

Bu bağlamda bu değerlendirmeler gösteriyor ki, Yamaç'ın çocuk edebiyatı kriterlerine uygun eserler verdiği, çocuklara örtük şekilde olumlu değerler aşıladığı ve çocukların dil bilincini geliştiren eserlerinin çocuklara uygun olduğu ve çocuklara okutulması gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Ayşe Yamaç'ın Eserleri

Romanları

Son dönem çocuk edebiyatının önde gelen isimlerinden Ayşe Yamaç'ın, çoğunluğu 9-15 yaş arası çocuklar için yazdığı 27 adet romanı vardır. Bu romanlar aşağıda listelenmiştir.

Kitabının Adı	**Yayınevi ve Tarih**
Işığa Doğru	Yuva Yayınları – 2004
Kırmızı Araba	Yuva Yayınları – 2004

Umut Yolcuları	Yuva Yayınları – 2004
İncili Kavak	Bu Yayınevi – 2004
Ali'nin Öyküsü	Bu Yayınevi – 2005
Gezegenler Arasında Yolculuk 1-2-3	Bu Yayınevi – 2008-2010
Dedemin Gizli Defteri	Bu Yayınevi – 2010
Hayalet Peşinde 1	Bu Yayınevi – 2009
Hayalet Peşinde 2 Neden Hayalet Oldum	Bu Yayınevi – 2015
Güneşin Anahtarı 1-2-3-4	Bu Yayınevi – 2012-2013
Düşlerin Ötesi	Bu Yayınevi – 2007
Yazgülü 1	Bu Yayınevi – 2008-2015
Yazgülü 2 Çıkış Yolu	Bu Yayınevi – 2015
Mihrican'ın Vurduğu	Bu Yayınevi - 2011
Sokaklar Düş Yangını	Bu Yayınevi – 2007
Bizim Evde Grev Var	Bu Yayınevi – 2010
Zümrüt Küpeler	Bu Yayınevi – 2012
Mihrican Vurgunu	Bu Yayınevi – 2011
Gözlerim Olur Musun	Bu Yayınevi - 2013
Sakarlığımın Şanlı Tarihi	Bu Yayınevi - 2015
Hüzünden Kelepçeler (Yetişkinler için)	Anfora Yayınları – 2008
Kaçış	Bu Yayınevi – 2015

Hikâye Kitapları

Ayşe Yamaç'ın çocuklar için yazdığı 15 adet hikâye kitabı vardır. Bu kitaplar aşağıda listelenmiştir.

Kitabının Adı	**Yayınevi ve Tarih**
Sokak Çocuğu	Yuva Yayınları – 2004
Uçurtmalar Düşmesin	Yuva Yayınları – 2004
Gökyüzü Yolculuğu	Yuva Yayınları – 2004
Kara Bulut	Yuva Yayınları – 2004
Yıldızları Süpürelim	Yuva Yayınları – 2004
Yiğitcan ile Cansu Dizisi (6 Kitap)	Bu Yayınevi – 2013
İki Yunus	Bu Yayınevi – 2009
Uçan Tay	Bu Yayınevi – 2012
Kuşlar Nereye Gitti	Bu Yayınevi – 2015
Yaşamı Kırk Beş Geçe (Yetişkinler için)	Ceylan Yayınları – 2007

Masalları

Ayşe Yamaç'ın çocuklar için yazdığı 4 adet masal kitabı vardır. Bu kitaplar aşağıda listelenmiştir.

Kitabının Adı	**Yayınevi ve Tarih**
Bir Çocuğun Düşleri	Yuva Yayınları – 2000
Yıldız	Bu Yayınevi – 2011
Gökkuşağı Nereye Gitti	Bu Yayınevi – 2010
Deniz Cüceleri	Bu Yayınevi – 2012

Şiirleri

Ayşe Yamaç'ın çocuklar için yazdığı 1 adet, yetişkinler için yazmış olduğu ise 3 şiir kitabı vardır. Bu kitaplar aşağıda listelenmiştir.

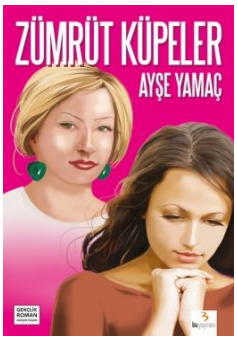
Kitabının Adı	**Yayınevi ve Tarih**
Bir Destandır Mustafa Kemal (Çocuk Şiiri)	Bu Yayınları – 2011
Yaşamı Sorgulamak	Gündoğan Yayınları – 1997
Bir Işıktan Bin Işığa	ART Yayınları – 1998
Dokunduğum Yaralar	Arstop Yayınları – 2011

Ayşe Yamaç'ın Sahip Olduğu Bazı Ödüller

- Bu Yayınevi Fantastik Öykü Yarışması, İkinciliği (2003)
- Eskişehir Sanat Derneği Öykü Yarışması, Mansiyon (2005)
- Aykırısanat Kısa Öykü Yarışması, Jüri Özel Ödülü (2005)
- Samim Kocagöz Öykü Yarışması, Cengiz Yörük Özel Ödülü (2005)
- Özgür Pencere Kadın Öyküleri Yarışması, Mansiyon (2005)
- Eskişehir Sanat Derneği Şiir Yarışması, Üçüncülük (2005)
- Eskişehir Sanat Derneği Çocuk Edebiyatı Ödülü (2006)
- Aykırısanat Kısa Öykü Yarışması Başarı Ödülü, Birincilik (2006)

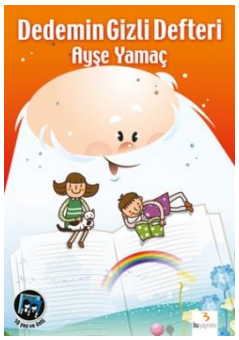
(Kitap ve ödül bilgilerine "www.ayseyamac.blogspot.com.tr" adresinden 10.02.2016 tarihinde erişilmiştir.)

Ayşe Yamaç'ın Eserlerinden Örnekler

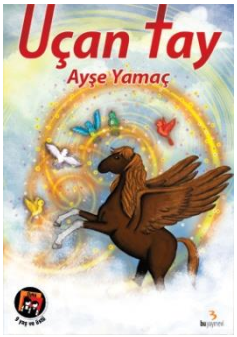

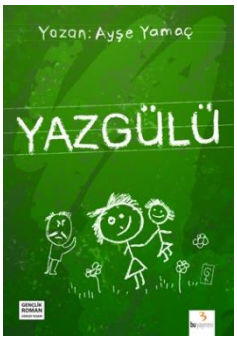

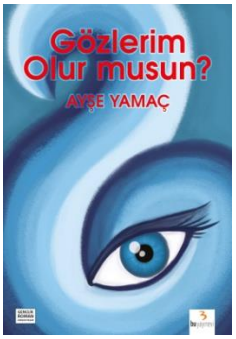

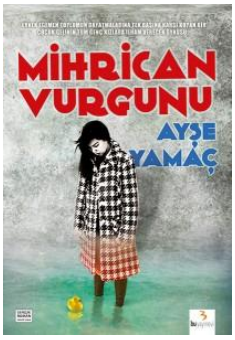

Kaynakça

Alpay, M. (1999*). Türkiye'de çocuk yayınları*. Cumhuriyet ve Çocuk 2. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi Bildirileri (Hazırlayan: Bekir Onur) (4-6 Kasım 1998), Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.

Keklik, S. (2014). *Çocuk şiiri incelemeleri* (2. Baskı), Uşak: Özler Ofset Matbaa.

Kıbrıs, İ. (2000). *Uygulamalı çocuk edebiyatı*. Ankara: Eylül Yayınevi.

Oğuzkan, A. F. (1979). Dünyada ve bizde çocuk yazınının gelişmesine toplu bir bakış. *Türk Dili Dergisi*, 39 (331), 261-283.

Oğuzkan, A. F. (2001). *Çocuk edebiyatı* (7. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Sınar, A. (2006). Türkiye'de çocuk edebiyatı çalışmaları. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 4 (7), 175-225.

Şirin, M. R. (2007). *Çocuk edebiyatına eleştirel bir bakış* (1. Baskı). Ankara: Kök Yayıncılık.

www.ayseyamac.blogspot.com.tr (10.02.2016)

Yakar, Y. M. (2007). *Kâzım Karabekir'in çocuk edebiyatındaki yeri ve şarkılı ibret eseri üzerine bir inceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Yalçın, A. ve Aytaş G. (2012). *Çocuk edebiyatı* (6.baskı), Ankara: Akçağ Yayınları